

OKM lausuntopyyntö: Toiminnallista ruotsia - lähtökohtia ruotsin opetuksen kehittämiseksi toisena kotimaisena kielenä

460/400/2012

Sivistyslautakunta § 69

Opetus- ja kulttuuriministeriö on lähettänyt lausuntopyynnön: Toiminnallista - lähtökohtia ruotsin opetuksen kehittämiseksi toisena kotimaisena kielellä. Lausunto pyydetään toimittamaan opetus- ja kulttuuriministeriöön 31.8.2012 mennessä. Lausuntopyynnössä kerrotaan, että ruotsin kielen opetuksen kehittämisryhmä on jättänyt 7.5.2012 opetusministeri Jukka Gustafssonille raporttinsa ehdotuksineen ruotsin kielen opetuksen ja oppimisen parantamiseksi eri kouluasteilla. Raportti löytyy opetus- ja kulttuuriministeriön sivuilta osoitteesta:

http://www.minedu.fi/OPM/Julkaisut/2012/Toiminnallista_ruotsia.html .

OPM:n tiivistelmä raportista:

"Työryhmä asetettiin arvioimaan ruotsin kielen opetuksen laajuutta ja opetusjärjestelyitä eri koulutusasteilla ja selvittämään eri vaihtoehdot ruotsin kielen opetuksen järjestämiseksi perusopetuksessa. Lisäksi työryhmää pyydettiin tekemään ehdotukset ruotsin kielen opetuksen ja oppimisen parantamiseksi kaikilla koulutusasteilla sekä kielellisen yhdenvertaisuuden turvaamiseksi.

Ruotsin kielen osaamisen heikentyminen johtuu useasta syystä. Ruotsin opinnot ovat vähentyneet ja yksipuolistuneet perusopetuksessa. Vuonna 2010 oppilaista 89,9 prosenttia opiskeli ruotsia B1-kielenä ja 8,3 prosenttia A1- ja A2-kielenä. B1-oppimäärän laajuus on laskenut puoleen 1970-lukuun verrattuna. Ylioppilastutkinnon rakenneuudistuksen jälkeen toisesta kotimaisesta tuli vapaaehtoinen aine ylioppilaskokeissa vuonna 2004. Kirjoittajien määrä on tämän päätöksen jälkeen laskenut siten, että vuonna 2009 ruotsin valinnoita oli enää 68 prosenttia. Alueellisia ja sukupuolittuneita eroja ruotsin valitsemisessa kirjoitettavaksi aineeksi on niin ikään havaittavissa.

Nämä rakenteelliset ja määrälliset muutokset vaikuttavat ruotsin kielikoulutuksen laatuun, eikä ruotsin opintojen jatkumo varhaiskasvatuksesta aikuis-koulutukseen nykyisillä resursseilla ja käytänteillä toteudu. Ruotsin oppimistulokset eivät ole tyydyttäviä, ja sukupuolten väliset osaamis- ja asennoitumiserot näyttävät kasvavan.

Erityisen kriittisiä ovat nivelvaiheet perusopetuksesta toiselle asteelle asteella ja korkeakouluihin. Nykytilanne alemmilla asteilla on johtanut siihen, että korkeakoulut joutuvat paikkaamaan puutteita ruotsin kielen taidossa, mikä entisestään vähentää korkeakoulujen resursseja kehittää opiskelijoiden osaamista muun muassa työelämän tarpeita varten.

Työryhmä pitää välttämättömänä tarkastella ruotsin kielen opetuksen kehittä-

tämistä kolmesta eri näkökulmasta. Nämä näkökulmat ovat koulutusjatkumon periaatteen ja yhdenvertaisen oppimisen turvaaminen, opetussuunnitelmien ja -menetelmien kehittäminen ja maahanmuuttajien mahdollisuuksien kehittäminen saavuttaa työelämässä tarvittava kielitaito ruotsin kielessä.

Työryhmän yksi keskeisimmistä johtopäätöksistä on, että ruotsin kielen opintojen aloitus peruskoulun seitsemänneltä luokalta on monella tapaa ongelmallinen ajankohta. Tästä syystä työryhmä pitää tärkeänä, että ruotsin aloituksen ajankohtaa tarkastellaan jatkossa. Ruotsin kielen opetuksen kehittämiseen liittyvissä ehdotuksissa painotetaan opetussuunnitelmien ja opetusmenetelmien uudistamista sekä opettajankoulutuksen perus- ja täydennyskoulutuksen jatkumoa.

Maahanmuuttajien osalta työryhmä totesi, että maahanmuuttajilla tulee olla yhdenvertaiset koulutusmahdollisuudet muun väestön kanssa."

Raportin osa "II Johtopäätökset" on esityslistan oheismateriaalina. Toimialajohtaja on pyytänyt yläkoulujen rehtoreilta lausunnot johtopäätöksissä olevista toimenpide-ehdotuksista. Rehtori Keron ja rehtori Piipon lausunnot ovat esityslistan oheismateriaalina.

OHEISMATERIAALI
OKM lausuntopyyntö
Raportin II osa. JOHTOPÄÄTÖKSET
Rehtori Keron ja rehtori Piipon lausunnot

Lisätiedot: Sivistystoimen toimialajohtaja Ritva Holster, puh. 040 860 0777.

Ehdotus

Sivistystoimen toimialajohtaja

Sivistyslautakunta antaa opetus- ja kulttuuriministeriölle lausunnon seuraavasti:

Ruotsin kielen asema tulee turvata B1-kielenä, koska haja-asutusalueilla pienille oppilasmäärille tarjotut liian laajat valinnan mahdollisuuden haittaavat valintoja ja johtavat siihen, ettei vähemmän valittuja kieliryhmiä toteudu lainkaan. Ruotsin kielen opiskelu tulee aloittaa oppiaineena 7. luokalta alkaen. Toiminnallisen kielitaidon painottuminen edistää Ruotsin kielen kokemista merkitykselliseksi ja tämä lisää opiskelijan motivaatiota aiheetta kohtaan. Kielikylpyopetuksen tehostamisessa keskeiseksi nousee opettajien täydennyskoulutus ja sen resurssointi.

Päätös

Hyväksyttiin.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto (valmistelua).

Toimenpiteet

Ote: Opetus- ja kulttuuriministeriö

Asianmukaisesti allekirjoitetusta, tarkastetusta ja 2.7.2012 yleisesti nähtävänä pidettävästä pöytäkirjasta otteen oikeaksi todistaa

Pihtiputaalla 28.6.2012

Kanslisti Airi Turpeinen

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalain 91 §:n nojalla tästä päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.